

Synpunkter på Program för miljökonsekvensbedömning för Finlands påbörjade planering av slutförvar för använt kärnbränsle.

Diarienummer TEM/1308/08.05.01/2016.

Fennovoimas miljökonsekvensprogram är ett bristfälligt dokument som absolut inte kan godkännas. Miljöpartiet de Gröna i Härnösand stödjer därför nätverket Kärnkraftsfritt Bottenvikens synpunkter på programmet.

Sammanfattningsvis har Fennovoima på ett oseriöst sätt bortsett från problem och risker med ett slutförvar enligt KBS-3-metoden. I miljökonsekvensprogrammet sägs till och med att Fennovoima kan garantera säkerheten för slutförvaret i en miljon år framåt i tiden. Samtidigt som företaget har allvarliga brister i sin säkerhets- och verksamhetskultur idag enligt både Strålsäkerhetscentralen (STUK) och Finlands näringsminister Olli Rehn.

Fennovoima ska köpa sitt upparbetade kärnbränsle från Mayak i Ryssland. Rosatoms upparbetning är starkt kritiserad och medför stora miljö- och hälsoproblem för den ryska befolkningen. Det kan innebära att Fennovoimas oseriösa behandling av miljökonsekvensprogrammet bäddar för en framtida upparbetning av avfallet i Ryssland. Det starka beroendet av Ryssland är därtill en politisk säkerhetsrisk.

Frågor till Finlands regering:

- Har synpunkterna från Sverige någon betydelse?
- Varför inleds inte förhandlingar med Sveriges regering i denna gränsöverskridande fråga om framtiden för Bottenvikens vatten, kust och skärgård?
- Varför tas ingen hänsyn till de argument emot en kärnkraftsetablering som framförts av de tolv kommunerna med ca 400 000 medborgare i norra Sverige, däribland Härnösand?

Riskerna med det utbrända kärnbränslet

- Hur beaktas de risker som finns för framtida konflikter vid Östersjön där ett kärnkraftverk, mellanlager och slutförvar kan bli mål för både terror och krigshandling?
- Hur beaktas de risker som finns för oförutsedda händelser som i en orolig framtid kan påverka säkerheten vid kärnkraftverk, mellanlager eller slutförvar?
- Hur beaktas de extrema risker med avfallshanteringen som kommer att pågå i minst 110 år på den låglänta udden Hanhikivi?

Miljökonsekvenserna med det utbrända kärnbränslet

- Hur tar Finland ansvar för framtida generationers livsmiljö i detta projekt som har miljökonsekvenser för all framtid inom ett internationellt stort område?
- Hur tar Finland ansvar för den allvarliga miljöpåverkan projektet har i vårt gemensamma inlandhav och för dess miljö tillstånd i framtiden?
- Hur tar Finland ansvar för konsekvenserna av klimatförändringar med höjda temperaturer och ökad nederbörd tillsammans med projektets påverkan?

Valet av KBS-3-metoden

- Hur kan Finland godkänna den i Sverige utvecklade KBS-3-metoden trots att den inte är godkänd här?
- Hur kan Finland godkänna KBS-3-metoden trots att den mött omfattande kritik från både forskare och miljöorganisationer?
- Hur kan Finland godkänna KBS-3-metoden trots att det finns vetenskapligt stöd för att slutförvaret kommer att haverera och släppa ut radioaktiva ämnen redan efter några århundraden och med stor sannolikhet inom 1 000 år?
- Hur kan Finland godkänna KBS-3-metoden trots att varken SKB eller Posiva har redovisat hur slutförvaret skulle påverkas under en istid, av jordbävningar, av dynamiska bergspänningar, av permafrost eller om grundvattenflöden under ett istäcke kan påverka slutförvaret negativt?
- Hur kan Finland ta ansvar för att överlämna avfallsproblemet till kommande generationer på detta sätt – trots att lagstiftningen säger något annat?

Kan detta godkännas?

- Kan Finland godkänna Fennovoimas påstående att de har en permanent lösning med ett slutförvar i berggrunden säkert i en miljon år?
- Kan Finland godkänna Fennovoimas bedömning att det inte ens i det värsta olycksscenarioet finns några gränsöverskridande miljökonsekvenser?
- Kan Finland godkänna Fennovoimas miljökonsekvensprogram då det saknas beskrivning av hur Fennovoima kan garantera den långsiktiga säkerheten?
- Kan Finland godkänna Fennovoimas miljökonsekvensprogram då det saknas på vilket sätt Fennovoimas ekonomi kan säkerställas under hela tiden fram till att slutförvaret är återfyllt och förslutet?

Kan Fennovoima få tillstånd att bygga kärnkraftverket före 2040-talet?

- Kan Fennovoima få tillstånd enligt Kärnenergilagen då det saknas en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för en inkapslingsanläggning och ett slutförvar?
- Kan Finland godkänna en kostsam verksamhet när det finns en betydande risk att de medel som fonderas för hantering och slutförvaring av radioaktivt avfall inte kommer att finnas?
- Kan Finland godkänna att Fennovoima inte har en fullgod beskrivning av hur information om slutförvaret ska kunna överföras till framtiden för att möjliggöra övervakning av slutförvaret?

- Kan det vara möjligt att Finland bortser ifrån att utformningen av slutförvaret strider mot Euroatomförordningen, eftersom ansökan inte kunnat visa hur övervakning ska kunna ske av avfallet efter tillslutning av slutförvaret? Euroatomförordningen kräver att övervakning och kontroll av kärnämnen ska kunna ske så länge de är "återvinningsbara", vilket de måste anses vara vid slutförvaring med KBS-metoden.

Miljöpartiet de Gröna i Härnösand anser att ett Kärnkraftsfritt Bottenviken är möjligt!

Med vänliga hälsningar!

e.u.

Miljöpartiet de Gröna i Härnösand

Eva Goës, fd Riksdagsledamot och språkrör för Miljöpartiet de Gröna

Fd ordförande i FMKK, Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen

Södersundsvägen 48, 871 65 Härnösand, Västernorrland, Sverige